

DOEPAK

DuPAK DoePAK POPPENSPE(ELMUSEUMKRUISELKRANTKRABEL) DoePAK DuPAK
Nr. 157a

Mr Punch, Judy en hun baby: curieuze poppenkastscènes

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het *Poppenspe(e)lmuseum*. Hierboven zie je een plaatje uit een oud Engels kinderboek. Afgebeeld zijn vier karakteristieke poppenscènes. Het Europese poppentheater toont vaak een karikaturale spiegel van de werkelijkheid. Niemand wordt ontzien, zelfs de *baby's* niet. *Mr Punch* is de hoofdfiguur in de Britse volkspoppenkast met handpoppen. Hij is de Engelse nakomeling van de Italiaanse *Pulcinella*.

Punch – de neef van de oud-Hollandse *Jan Klaassen* – heeft een enorme bult en zijn neus en kin groeien naar elkaar toe. Hij draagt een kleurrijk kostuum met een puntmuts op zijn hoofd. Zijn eega is *Judy*. Zij draagt, net als haar Nederlandse nicht *Katrijn*, een luifelmutstje. Ze is lelijk en vinnig. Dat laatste moet ze wel zijn, want Punch is een woesteling die hun baby uit het raam gooit. Als zij hem daarvoor een aframeling geeft met de stok, ontfutselt hij haar het wapen en slaat haar dood.

In het Poppenspe(e)lmuseum wordt van allerlei op het gebied van het poppentheater uit binnen- en buitenland tentoongesteld. Op speelse wijze kom je in aanraking met de diverse poppenspeltechnieken, de herkomst van karakteristieke poppenkastfiguren, en andere verschijningsvormen van het poppentheater.

Tip: knip het plaatje uit en plak het op een stevig stukje karton. Nu heb je een ansichtkaart die je kunt versturen.

Wil je nog meer ontdekken over het (volks)poppenspel? Maak een internationale reis door de wondere wereld van het poppentheater op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs. Op de websites www.poppenspelmuseum.nl, www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 en www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl vind je informatie over het museum, de tentoonstellingen, de bibliotheek en de collectie. Een *poppentheater-abc* geeft uitleg over de diverse (poppen)theatertechnieken, -figuren en -personen. Illustratie uit: 'The Little Folk's Picture Book'. Impr.: Frederick Warne & Co. (Londen, 1900?). Tekst: Otto van der Mieden © (2010).

Veel plezier en applaus!

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruielkrant en -krabbels! Een dupak (spreek uit: doepak) is een stang- en trucepop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uittrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwierven de armen wijd uit.